

'Ōrero a Patua Coulin fānauhia Amaru

'ŌRO'A HA'AMAURA'A 'EI MERO NŌ TE FARE VĀNA'A
MAHANA MĀ'A 11 NŌ TIUNU MATAHITI 1983
FARE TAUHITI NUI – PAPEETE

Ehoa'inomā, maiteifa'arahia atu i te ha'amatarā'a o teie matahiti, 'ua 'ōpua te Fare Vāna'a, 'ia au i te anira'a a te Piha tōro'a nō te « Papa Hīro'a 'e te Faufa'a Tumu », e nenei i roto i te ve'a « Hīro'a » i te mau 'ōrero a te mau Vāna'a, i te 'ōro'a ha'amaura'a 'ei mero i roto i te Fare Vāna'a.

21

HIRO'A JOURNAL D'INFORMATIONS CULTURELLES

'Ia ora ē maeva Tahiti !
Tahiti Nui māre'are'a !
Tahiti i te 'ura rau nui !
Tahiti tei noho i nī'a i te one uri 'e one tea !
Tei amo i tōna mou'a ia 'Orohenua, te fana a 'Oro,
I nī'a i te taputu teatea o te ra'i !
Tahiti tei 'ahu i te 'ahu pūteatea o Ta'aroa 'e 'o Tāne !
Tei hei i te hei mou'a i tāfīfia i te pua 'uramea !
Tei tū'ia i te hihi 'ura o Ra'a !
'O Tahiti 'oe, te huru o tō'u 'āi'a !
Mānava !
'Ia ora te huimana o te fenua nei
I tō tātou fāreireira'a i teie mahana
Nā roto i teie 'ōro'a matahiti o te Fare Vāna'a !
Mānava !
'Ia ora 'outou pā'āto'a, te tāne, te vahine
Tei tā'iruru mai i roto i teie Fare Tauhiti Nui
Tei ha'amauhia i nī'a i teie vauvau o Tefana i
'Ahura'i,
Tei parauhia i teie mahana ē 'o Tīpaeru'i
Tefana Nui, nohora'a nō te hui tapairu !
Tefana i 'Ahura'i, nohora'a nō Tetuanui Reia-i-te-
ra'i-ātea,
Te mau ari'i i hanihania e Tū Vaira'atoa ;
'Ua mahutahuta nā manu e rua o te 'Oropā'a
Mai Fanatea atu ē i Vaini'ani'a,
'E 'ua fa'ateniteni i nā Teva e varu.
E aveave iti ho'i au nō 'oe e Teva ;
Teva te ua ! Teva te mata'i ! Teva te mamari !
Māmari iti au nā 'Ahurei
'Ahurei te ruāhine o te mata'i to'a, te mata'i o
Farepua,
Farepua te marae ari'i o Tetuna'e Nui !
'Oia te marae fānaura'a ari'i maro 'ura o Tahiti Nui
'Āre'a 'oe e 'Eimeo, 'eita 'oe e aramo'i'a iā'u.
'Eimeo ta'u fenua fānaura'a, tei ari'ihia e Teri'i-
Mārama-ite-ta'uo o te ra'i e tū i Maraetefano
Torotoro te a'a i 'Ūmare'a 'e i Nu'urua, Nu'urua te
marae fānaura'a ari'i o 'Aimeo-i-te-rara-varu
'Ua tu'u i tāna 'ōrero, 'ua ha'amau i tāna vāna'a.
E inaha i teie mahana, 'ua ti'ati'a mai te mau vāna'a
nō te tau 'āpī nei,
'Oia ho'i te hui tahu'a reo o te Fare Vāna'a 'o tā'u e
ha'apōpou nei
Nō te 'ohipa rahi i ha'ahia mai e rātou e rave rahi
matahiti i teienei.

I te matahiti 1976, nā nī'a i tō'u ti'ara'a
'orometua ha'api'i tamari'i,
'Ua tonohia vau i te Pū mā'imira'a i te tahi
mau parau e tano
Nō te ha'api'i i te mau tamari'i nō te fenua nei,
'oia ho'i, i te C.R.D.P.
I reira, 'ua ha'a vau i te 'ohipa nō te reo Tahiti,
tei fa'anahohia e te Fare Vāna'a
Nō te māna'ona'o ā te Fa'atere o te mau fare
ha'api'ira'a i te parau nō te reo,
'Ua tono 'oia iā'u i te Fare Vāna'a, nō te mea, i
te pae nō te Fa'aterera'a fenua,
Tē vai nei te fa'aotira'a mana, 'ia ha'api'ihia te
reo Tahiti i te ha'api'ira'a tuatahi,
'E 'ua riro vau 'ei ti'a nō te pae ha'api'ira'a i roto
i te Tōmite a te Fare Vāna'a
E ha'apa'o nei i te amu parau e au nō teie nei
ha'api'ira'a reo.
I teie mahana, tē ha'amāuruuru nei au i te
mau Vāna'a ma te 'ā'au mēhara.
I te mea ē, 'ua mā'iti mai rātou iā'u nei 'ei mero
nō te Fare Vāna'a
Teie Fare Vāna'a tei 'imi i te rāve'a nō te fa'aora
fa'ahou i tō tāua reo
Tei ha'apae-noa-hia i terā rā tau 'e tei riro mai
te rā'au i tupu hō'ene noa na.
I teie mahana, 'ua oraora tāua rā'au iti ra ; nā
vai rā e 'atu'atu e ruperupe ai ?
Nā tāua e te nūna'a mā'ohi, nō te mea, e
'ohipa nā tāua, e reo nō tāua.
E nāhea te 'atu'atura'a e ruperupe ai ? Nā roto
ia i te paraparaura'a
I tō tāua feti'i tamari'i i tō tāua reo
'Ua 'ōmua te Fare Vāna'a i te ha'a i te 'ohipa nō
te reo Tahiti ;
'Ia nahonaho maita'i ra, 'ei reira ia e fa'ahaere
atu ai i te 'ohipa
Nō te reo : Nu'uhiva, Ma'areva, Pa'umotu,
Rurutu mā,
Ē tae noa atu i te mau fenua i Raro ; nō te tahi
noa ia mau parau ri'i ta'a ē
Teie rā te poro'i iti, 'ia tāhō'ē tātou i te 'ohipa
rahi e ha'ahia nei e te Fare Vāna'a
Māuruuru 'e māuruuru ā
'Ei te Atua tātou pā'āto'a 'e i te parau nō tōna
aroa, nō tōna fāito 'ore. ♦